

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 13 maart 2014 inzake het functioneren van de NZa in 2012 (Kamerstuk 25 268, nr. 80).

De voorzitter van de commissie,
Neppéus

Adjunct-griffier van de commissie,
Clemens

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over het functioneren van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) in 2012.

De NZa zal gelijktijdig met de Wet marktordening gezondheidszorg geëvalueerd worden in 2014. De Minister heeft naar aanleiding van onthullingen in de NRC al een breed onafhankelijk onderzoek naar het functioneren van de NZa in gang gezet (de commissie Borstlap). Hoe is de verhouding tussen het door de Minister geïnitieerde brede onderzoek naar het functioneren van de NZa en de evaluatie van de NZa die eveneens dit jaar plaatsvindt? Op welke manier kunnen eventuele bevindingen uit het onderzoek van de commissie Borstlap meegenomen worden in de evaluatie, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het oordeel van de Minister over het functioneren van de NZa in 2012 en hebben hierover nog enige vragen.

Nederlandse Zorgautoriteit in 2012

De leden van de fractie van de PvdA vragen allereerst wat dit oordeel waard is. Genoemde leden merken op dat het oordeel net geen jaar na het verschijnen van het jaarverslag is toegezonden. Deze leden vragen waarom dit oordeel niet eerder is verschenen zodat er eerder gereflecteerd kon worden op het functioneren van de NZa in 2012. In hoeverre is de Minister van mening dat dit late oordeel afbreuk doet aan de zeggingskracht van dit oordeel? Wanneer kan de Kamer het oordeel over het functioneren van de NZa in 2013 tegemoet zien?

De leden van de PvdA-fractie vragen wat dit oordeel nu precies zegt. Genoemde leden hadden liever een oordeel met daarin per beheersmatig aspect een afzonderlijke beoordeling en eventuele verbeterpunten voor het komende jaar. Zij zouden alsnog graag willen weten waar de Minister verbeterruimte in het functioneren van de NZa ziet. Daarbij merken deze leden op dat van de genoemde beheersmatige aspecten, de doeltreffendheid en doelmatigheid het meeste zegt over de mate waarin de NZa haar publieke doelstelling heeft gediend. Echter, hiermee lijkt geen rekening te worden gehouden in het oordeel van de Minister. Dit zwaarwegende aspect lijkt nu gelijkgeschakeld te worden met de andere beheersmatige aspecten zoals financiën en bedrijfsvoering. Genoemde leden zouden graag op dit specifieke aspect een uitgebreider oordeel van de Minister willen zien met daarin aangegeven hoe de doeltreffendheid en doelmatigheid van de NZa voor de komende jaren kunnen worden vergroot. Staat de Minister, gezien de recente berichtgeving over het functioneren van de NZa, nog steeds achter het oordeel dat de NZa op alle beheersmatige aspecten goed heeft gefunctioneerd in 2012?

De leden van de PvdA-fractie plaatsen vraagtekens bij de goedkeuring op het punt van de bedrijfsvoering. Gezien de recente berichtgeving kunnen deze leden zich niet voorstellen dat er een goedkeuring is verleend voor de ICT-vormgeving en het beheer van gevoelige gegevens. Genoemde leden vragen hoe het positieve oordeel over dit beheersmatige aspect te rijmen valt met de recente berichtgeving hierover. Zij vragen dan ook waarop dit positieve oordeel gebaseerd is en wat dat zegt over de

kwaliteit van de informatie die hieraan ten grondslag ligt. Deze leden merken op dat er geen kritische blik aanwezig leek te zijn op het moment dat deze beheersmatige aspecten van een positief oordeel werden voorzien. Wat zegt dat over het positieve oordeel over de rest van deze beheersmatige aspecten? Welke verbeteringen ziet de Minister voor de komende jaren rondom deze oordeelsvorming voor zich, zo vragen genoemde leden.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat de marktscan 2012 van de NZa een onvolledig beeld geeft van de werkelijkheid. Genoemde leden vragen hoe de verschillen tussen de voorspelling en verantwoording van de NZa en de feiten zijn te verklaren. Welke lessen trekt de Minister uit deze constatering? Deze leden vragen verder hoe deze rapportages tot stand komen en wat dit zegt over de kwaliteit van deze rapportages.

De leden van de PvdA-fractie geven aan dat de NZa zich niet verantwoordt over haar toezicht op de zorgverzekeraars. Genoemde leden vragen dan ook hoe de NZa dit toezicht uitoefent en welke eisen zij voor zichzelf hieromtrent stelt.

De leden van de fractie van de PvdA vragen hoe de NZa oordeelt over de wijze waarop zorgverzekeraars duidelijk communiceren naar de patiënt. Hoewel de NZa op pagina 12 in haar publicatie «Van labels naar feiten, de stand van de zorgmarkten 2012» opmerkt dat tijdige informatie een conditio sine qua non is bij het kiezen van een polis, gaat zij verder niet in op de wijze waarop zij deze transparantie bij zorgverzekeraars en zorgaanbieders heeft afgedwongen. Dat op dit soort belangrijke aspecten van het functioneren van de NZa geen kritische toets plaats lijkt te vinden verbaast genoemde leden. Is de Minister van mening dat de NZa op dit punt tekort schiet?

De leden van de PvdA-fractie merken op dat in het Verantwoordingsdocument Jaarverslag NZa 2012 slechts in zeer algemene termen is aangegeven welke signalen over ongewenste situaties in de zorg in 2012 zijn binnengekomen. Deze leden vragen waarom dit slechts zo algemeen is beschreven en waarom niet gekozen is voor een meer uitgebreide toelichting op dit punt. Ook vragen zij waarom er niet wordt ingegaan op de acties die vervolgens zijn ondernomen op deze signalen. Ook zouden deze leden graag willen weten hoe signalen uit een eerder jaar gebruikt worden bij de vormgeving van het toezicht in een later jaar. Genoemde leden vragen in hoeverre dezelfde klachten in opeenvolgende jaren zijn gehoord, hoe de toezichthouder hiertegen is opgetreden, welk effect dit heeft gehad en hoe dit van invloed is geweest op de herhaling van soortgelijke klachten in een volgend jaar. Zij vragen verder of deze verschillende signalen ook gebruikt worden bij de vaststelling van de toezichtprioriteiten van de NZa. Genoemde leden vragen waar zij deze toezichtprioriteiten terug kunnen vinden en waarom dit niet is opgenomen in het Verantwoordingsdocument Jaarverslag NZa 2012. Eenzelfde vraag stellen deze leden omtrent signalen die duiden op risicoselectie door zorgverzekeraars. Ondanks signalen dat dit wel degelijk plaatsvindt, rapporteert de NZa niet over de wijze waarop zij hierop heeft toegezien. De leden van de PvdA-fractie vragen dan ook wat de waarde is van deze rapportages en hoe zij het oordeel hierover dienen uit te leggen. Genoemde leden geven aan dat de NZa alleen lijkt te kijken naar de strikt verboden vormen van risicoselectie, terwijl een breder perspectief zou opleveren dat er ook niet verboden, maar wel onwenselijke vormen van risicoselectie plaatsvinden. Is de Minister met genoemde leden van mening dat een breder perspectief en signalering hiervan het toezicht kan verbeteren? Deze leden vragen de Minister wanneer de NZa kan rapporteren over deze signalen in brede zin die wijzen op risicoselectie.

De leden van de PvdA-fractie vragen verder in hoeverre organisaties, zorgaanbieders en burgers de NZa weten te vinden met klachten, signalen en wensen. Deze leden merken op dat uit het signalenoverzicht zoals dat nu terug te vinden is in het Verantwoordingsdocument Jaarverslag NZa 2012 naar voren komt dat slechts weinigen de NZa weten te vinden. Hoe verklaart de Minister dat en hoe wenselijk acht zij dit? Is de Minister met genoemde leden van mening dat de NZa verdere acties dient te ondernemen om de NZa herkenbaar, dienstbaar en doortastend te maken wil zij haar missie waarmaken en zo goed mogelijk de belangen van de consument dienen?

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe het staat met de uitvoering van de motie betreffende een overzicht van de instrumenten die de NZa en de Autoriteit Consument & Markt (ACM) ter beschikking staan in het kader van het toezicht op de uitvoering van de Zorgverzekeringswet en de Wet marktordening gezondheidszorg¹. Genoemde leden geven aan dat zij van een goede toezichthouder verwachten dat hij dit paraat heeft en zij begrijpen dan ook niet waarom zij tot dusver niet dit overzicht hebben mogen ontvangen. Graag verkrijgen deze leden zo snel mogelijk het in deze motie gevraagde overzicht van deze toezichtinstrumenten, alsook het aantal malen dat deze zijn ingezet en welke norm daarbij wordt gehanteerd.

De leden van de fractie van de PvdA merken op dat de Minister aangeeft dat de NZa verdere stappen heeft gezet om een transitie te maken van regulering naar toezicht. Waaruit blijkt deze transitie, hoe is dat te zien in de organisatiestructuur en welk effect is bereikt? Wanneer is deze transitie afgerond?

De leden van de PvdA-fractie zouden graag een gedetailleerd overzicht krijgen van de rolverdeling tussen de NZa en het Ministerie van VWS. In het licht van de recente berichtgeving over de wijze waarop het Ministerie van VWS contacten onderhouden zou hebben met de NZa, zouden zij graag een eenduidig overzicht krijgen van de wijze waarop de rollen tussen de NZa en het ministerie zijn verdeeld. Genoemde leden willen daarbij helder aangegeven hebben op welke wijze het ministerie en de NZa contacten onderhouden, tot hoever deze contacten mogen gaan, en hoe over deze eventuele contacten verslag wordt gedaan en verantwoording wordt afgelegd. Hoe wordt daarbij gewaakt voor rolvervaging tussen het ministerie en de NZa en hoe wordt de positie van de NZa als onafhankelijk toezichthouder zowel ten opzichte van zorgaanbieders als het ministerie geborgd? Graag zouden deze leden willen weten hoe de Minister tegenover deze eventuele rolvervaging staat, hoe zij deze tegengaat in de relatie tussen het ministerie en de NZa en hoe zij genoemde leden gerust kan stellen dat er geen onoorbare vermenging van rollen bestaat tussen het Ministerie van VWS en de NZa.

Evaluatie NZa in 2014 en functioneren NZa in 2013

De leden van de PvdA-fractie merken op dat zij, ook op basis van de recente berichten in de media over het functioneren van de NZa, het idee hebben dat wat er niet in dit oordeel en de achterliggende stukken staat, belangrijker is dan wat er wel in staat. Recente berichten over het bestuur van de NZa die hebben geleid tot het instellen van de commissie Borstlap, lijken afbreuk te doen aan het oordeel zoals dat er nu ligt. Hoe wil de Minister deze leden geruststellen dat dit positieve oordeel nog steeds geldt, ondanks de recente berichten die wijzen op het tegendeel?

¹ Kamerstuk 33 750 XVI, nr. 26

De leden van de PvdA-fractie vragen in hoeverre de Minister gedurende het jaar zicht heeft op de acties van de NZa, hoe zij gedurende het jaar toezicht houdt en waaruit dat blijkt. Genoemde leden vragen hoe het kan dat de Minister overgaat tot een positieve beoordeling van het functioneren van de NZa in 2012, terwijl recente berichten in de media aanleiding geven om hier serieuze twijfels bij te hebben. Deze leden vragen dan ook wat dit zegt over de mate van toezicht door de Minister op de NZa en zij vragen of de Minister voornemens is dit toezicht in de toekomst anders in te vullen. Kan de Minister eenduidig aangeven hoe het toezicht op de NZa is vormgegeven, voor welke zaken de Minister wel verantwoordelijk is en voor welke zaken niet? Is de Minister van mening dat zij genoeg kennis heeft van de NZa, het doen en nalaten van de NZa en het functioneren van deze organisatie, om daarover een valide oordeel te vellen?

De leden van de PvdA-fractie vragen in het licht van de recente berichtgeving over de NZa of deze organisatie doorgelicht zou moeten worden door een onafhankelijke partij, zoals dat momenteel reeds gebeurt voor de financiële verantwoording. Deze leden stellen zich op het standpunt dat de NZa momenteel, meer dan normaal, zou dienen te laten zien dat zij haar processen op orde heeft. Een uitgelezen middel daarvoor is een onafhankelijke audit, bijvoorbeeld rondom de omgang met gevoelige gegevens, de inrichting van de ICT-infrastructuur en de wijze waarop de NZa bestuurd wordt. Deelt de Minister de mening van deze leden dat een dergelijke onafhankelijke audit niet alleen kan dienen om eventuele misstanden aan het licht te krijgen, maar dat deze ook bijdraagt aan het terugwinnen van het vertrouwen in de NZa? Hoe staat de Minister tegenover extra onafhankelijke audits op de onderdelen waar de NZa momenteel onder vuur ligt?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben de brief van de Minister over het functioneren van de NZa in 2012 met belangstelling gelezen. Zij hebben naar aanleiding hiervan nog enkele vragen en opmerkingen. Genoemde leden verbazen zich over de discrepantie tussen het oordeel van de Minister dat «de NZa in 2012 naar behoren heeft gefunctioneerd» en het beeld dat uit verschillende artikelen over de NZa in NRC Handelsblad naar voren komt. Deze leden vragen of de Minister hierop uitgebreid kan ingaan. Dat is met name opvallend omdat er in het oordeel over het functioneren van de NZa aandacht wordt besteed aan de bedrijfsvoering waarbinnen specifiek de ICT aan de orde komt. Juist op dat punt ontstaat in de artikelen die verschenen in NRC Handelsblad een beeld dat er zeer onzorgvuldig met digitale bestanden werd omgegaan. Bestanden die vertrouwelijk behandeld moesten worden werden gedeeld op een netwerk dat voor iedere medewerker van de NZa toegankelijk was. De leden van de SP-fractie vragen de Minister hoe het kan dat zij dit niet heeft geconstateerd bij de jaarlijkse beoordeling van de NZa. Genoemde leden vragen de Minister in hoeverre en sinds wanneer de Minister op de hoogte is van de manier waarop binnen de NZa met vertrouwelijke gegevens werd omgegaan. In welk stadium heeft de Minister signalen gekregen dat de vertrouwelijkheid van documenten niet gegarandeerd was en welke actie heeft zij hierop ondernomen? Voorts vragen deze leden in het geval de Minister pas sinds (de aankondiging van) de publicatie in NRC Handelsblad op de hoogte is of zij van mening is dat zij op de hoogte had moeten zijn omdat zij de NZa jaarlijks beoordeelt en de Kamer daarover bericht. De Minister constateert dat het gezag van een belangrijke toezichthouder onder druk staat. Genoemde leden delen die conclusie maar vragen wel in hoeverre de Minister zich hiervoor mede verantwoordelijk acht. Voorts vragen de leden van de SP-fractie waarom de Minister gezien deze conclusie er niet voor heeft gekozen de directie hangende het

onderzoek waartoe zij opdracht heeft gegeven vrij te stellen van werkzaamheden. Daarnaast vragen deze leden in hoeverre de Minister het huidige management in staat acht dit gezag te herstellen.

De leden van de SP-fractie constateren een verschil tussen de lezing van de Minister dat er passages uit het rapport «Marktscan medisch specialis-tische zorg 2013» werden aangepast op verzoek van het Ministerie van VWS en de lezing die in NRC Handelsblad wordt gegeven. In NRC Handelsblad staat te lezen dat dit op verzoek van de bestuursvoorzitter van de NZa is gebeurd omdat hij «niet met het slechte nieuws naar buiten wilde». Genoemde leden vragen de Minister op die lezing in te gaan. Deze leden vragen wat het waarheidsgehalte is van de lezing. Voorts vragen zij hoe vaak rapporten van de NZa na tussenkomst van het Ministerie van VWS worden aangepast en welke rapporten en specifiek welke passages het betreft. Kan de Minister garanderen dat het hierbij alleen gaat om het corrigeren van onjuistheden en dat zij daarbij expliciet uitsluit dat het gaat om passages die vanwege politieke redenen ongewenst zijn? Is het voorts niet wenselijk in het kader van de onafhankelijkheid van de NZa dat rapporten zonder inzage vooraf van medewerkers van het ministerie tot stand komen, zodat elke (schijn van) beïnvloeding wordt vermeden?

De Minister schrijft in haar brief van 22 april 2014 dat zij hecht aan het op tafel krijgen van alle feiten rondom het functioneren van de NZa². Mogen de leden van de SP-fractie daaruit de conclusie trekken dat het rapport dat door de onderzoekscommissie wordt opgesteld onverkort openbaar zal worden? Voorts vragen deze leden per lid van de commissie te motiveren op basis waarvan deze gevraagd is om lid te worden van deze commissie. Daarnaast vragen de leden van de SP-fractie hoe de Minister kan garanderen dat alle medewerkers van de NZa in alle vrijheid hun verhaal kunnen doen op verzoek van de onderzoekscommissie zonder dat zij hier nadelige effecten van ondervinden. Deze vraag komt voort uit het beeld dat wordt geschetst in de publicaties van NRC Handelsblad. Genoemde leden constateren dat hieruit een beeld voortvloeit dat er geen sprake is van een veilige omgeving waardoor werknemers mogelijk terughoudend zullen zijn om relevante zaken te melden.

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het oordeel van de Minister over het functioneren van de Nederlandse Zorgautoriteit in 2012. De Minister concludeert dat de NZa naar behoren heeft gefunctio-neerd.

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen over de wijze waarop de Minister het oordeel over de NZa vormt. Afgelopen weken zijn alarme-rende berichten naar buiten gekomen over het functioneren van de NZa, dat onder andere ziet op personeel, ICT en organisatie. Dat zijn juist ook de beheersmatige aspecten die de Minister in 2012 zelf nog een voldoende heeft gegeven. Hoe kan het oordeel van de Minister zo uiteenlopen met de alarmerende berichten over het functioneren van de NZa, waarnaar nu het onderzoek van de commissie Borstlap plaatsvindt?

De leden van de CDA-fractie willen graag een nadere onderbouwing waarom de Minister concludeert dat de organisatie en de uitvoering van de piofah-taken (onder andere ICT) op orde zijn. Welke inhoudelijke onderbouwing ligt daaronder? Deze leden verzoeken de Minister ditzelfde te doen op het punt van goed bestuur (de inrichting en transparantie van de governance-structuur) aangezien hierover ook alarmerende berichten verschenen zijn.

² Kamerstuk 25 268, nr. 82

Daarnaast vinden de leden van de CDA-fractie de wijze van jaarlijkse toetsing van de Minister wel erg mager. Zij verzoeken de Minister een meer inhoudelijke jaarlijkse toets te doen, die meer is dan een papieren exercitie. Deze leden kunnen zich indenken dat de Minister ook mensen van buiten het ministerie een oordeel over het functioneren van de NZa laat vormen. Graag ontvangen genoemde leden een reactie van de Minister op dit punt. En als zij het niet met deze leden eens is, waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie verbazen zich over de brief van de Minister en het oordeel dat zij daarin uitspreekt over de NZa. Deze leden vragen waarom elke vorm van kritiek op het functioneren van de NZa ontbreekt. Genoemde leden staan wel kritisch tegenover het functioneren van de NZa en hebben daarom een aantal aanvullende vragen.

De leden van de PVV-fractie vragen op welke wijze de documenten waar de Minister haar oordeel op baseert zijn gemanipuleerd. Welke zaken zijn geschrapt en welke conclusies zijn verzacht voordat de definitieve versies van deze documenten zijn gepubliceerd? Waarop baseert de Minister haar vertrouwen in deze documenten?

De Minister heeft haar oordeel onder andere gebaseerd op de bedrijfsvoering binnen de NZa, ze noemt zaken als: personeel, ICT en organisatie. Nu een 600 pagina's dik dossier van een klokkenluider de gang van zaken binnen de NZa heeft onthuld, willen de leden van de PVV-fractie graag weten of de Minister haar oordeel over de NZa gaat herzien. Hoe kan de Minister nog volhouden dat de NZa op ICT-gebied goed heeft gefunctioneerd?

De leden van de PVV-fractie willen graag van de Minister weten of zij van oordeel is dat misstanden en veiligheidslekken binnen een organisatie als de NZa direct gemeld moeten worden. Zo ja, waarom is dit dan niet gebeurd door de NZa? Zo nee, waarom niet? De klokkenluider meldde al sinds 2011 misstanden en veiligheidslekken aan het bestuur van de NZa. Is de Minister het met deze leden eens dat het bestuur van de NZa een valse voorstelling van zaken heeft gegeven in het jaarverslag van 2012?

Deelt de Minister de mening van de leden van de PVV-fractie dat de interne organisatie van de NZa op orde moet zijn? Deelt de Minister de mening van deze leden dat dit nu niet het geval is? Zo ja, waarom wordt het bestuur niet aangepakt? Zo nee, hoelang blijft de Minister dit bestuur nog de hand boven het hoofd houden?

De klokkenluider heeft ook onthuld dat de NZa een truc heeft uitgehaald om het Oogziekenhuis Rotterdam extra subsidie te geven. Dit zou gedaan zijn onder druk van de Minister. De leden van de PVV-fractie willen hierover opheldering. Welke rol heeft de Minister hierin gespeeld en welke ambtenaren waren hierbij betrokken? Kan de Minister hierop uitgebreid ingaan?

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met grote zorg kennisgenomen van de berichtgeving over het (intern) disfunctioneren van de Nederlandse Zorgautoriteit. Genoemde leden hebben met ontzetting kennisgenomen van het tragische overlijden van een medewerker van de NZa en het bericht dat de NZa jarenlang zeer privacygevoelige informatie, zoals patiëntendossiers en kopieën van bankpassen en pincodes, zou hebben

bewaard zonder enige beveiliging van die gegevens, en zonder dat hierop (externe) controle heeft plaatsgevonden. De leden van de D66-fractie hebben bij monde van de leden Schouw en Pia Dijkstra reeds schriftelijke vragen gesteld over deze privacyaspecten.³ Deze leden constateren dat het gezag van een belangrijke toezichthouder momenteel onder grote druk staat. Zij hebben daarom verschillende vragen naar aanleiding van het oordeel van de Minister van 13 maart 2014 dat de NZa in 2012 naar behoren functioneerde.

De leden van de D66-fractie vragen de Minister hoe de recente berichten over disfunctioneren zich verhouden tot haar conclusie van 13 maart 2014 dat de NZa in 2012 naar behoren heeft gefunctioneerd. Deze leden vragen of de recent ingestelde onderzoekscommissie naar het intern functioneren van de NZa ook zal kijken naar de wijze waarop het ministerie toezicht houdt op de NZa. Deze leden vragen de Minister of zij de onderzoekscommissie wil vragen of de huidige beheersmatige aspecten waarop het ministerie zich baseert (verantwoordingsinformatie, financiën, bedrijfsvoering, doeltreffendheid en doelmatigheid, goed bestuur) voldoende inzicht geven in het daadwerkelijk functioneren van de NZa en wat daaraan verbeterd kan worden. Zij vragen daarbij nadrukkelijk het belang van de werkingssfeer van de organisatie te bezien. Genoemde leden vragen ook hoe het toezicht op de andere toezichthouders is geregeld en of het ministerie naar aanleiding van de gebeurtenissen rondom de NZa het toezicht op deze toezichthouders heeft aangescherpt dan wel gaat onderzoeken.

De leden van de D66-fractie achten het van groot belang dat de onafhankelijke externe onderzoekscommissie onder leiding van de heer Borstlap nu snel en zorgvuldig haar werk kan doen, zodat zo snel mogelijk helderheid kan worden verschaft over de vele vragen rondom de handelwijze van de NZa, de privacy van patiënten en het toezicht op de NZa. Zij vragen de Minister hier zorg voor te dragen.

II. REACTIE VAN DE MINISTER

³ 2014Z06807